



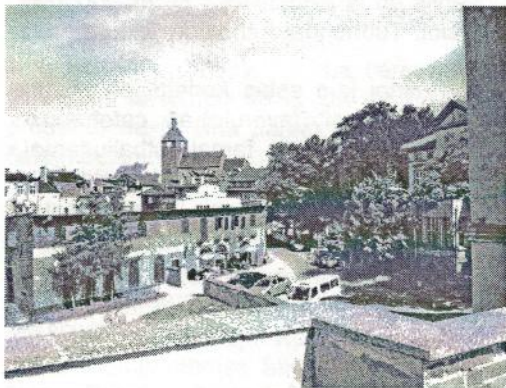
XX

Enhavo: Esperantista printempo en Mielno Du futbalfavorantoj elpensis novan lingvon
Amasa kurso finiĝis Esperanto-centro en Azio
El la kluboj Kie vi estas, bluaj papilioj?
El la redakcio Lingva anguleto
Forpasis William Auld

XX

Esperantista Printempo en Mielno

En la pola urbeto Mielno okazis inter la 13 – 21-a de junio 2006 jam la 28-a



Ĉebalta esperantista printempo. La programo estis interesa. Okazadis lingvoperfektigado en du grupoj; por komencantoj kaj progresantoj, vespere realiĝis diversaj prelegoj kaj videofilmoj. La aranĝon partoprenis kaj prelegis en ĝi ankaŭ la prezidanto de Pola Esperanto-asocio Stanislaw Mandrak. Entute partoprenis 54 geesperantistoj el 10 landoj. Busekskursoj al Koszalin, Darlovo kaj aliaj belaj lokoj estis ankaŭ interesaj. Tombolo estis organizita tiel, ke ĉiu partopreninto ion gajnis. Dum dancvespero ludis kaj kantis en Esperanto muzikisto St. Stocki. Ĉiutage okazis matena gimnastiko, aranĝita de Barbara Poterucha el Belgio. Pri Ĉeĥio kaj pri situacio en ĈEA kaj AEH prelegis L. Filipová, kiu poste respondis multajn demandojn. La tutan aranĝon gvidis Ĉeslavo Baranowski el proksima urbo Koszalin, kies E-klubo estas organizanto de ĈEP. Mi rekomendas

al ĉiuj esperantistoj partopreni tiun belegan ripozcentron en Pollando ĉe la Balta maro. *fili*

Ĉu vi aŭdis???

Du futbalfavorantoj elpensis novan lingvon

Dum ĉampionado de futbalo kunvenis futbal-favoruloj el la tuta mondo, sed ilia komunikado povas fiaski pro la manko de komuna lingvo. Du studentoj el Anglio tial proponis enkonduki futballingvon komunan por ĉiuj favorantoj en la mondo. Ili nomis ĝin „Socceranto“.

16-jara anglo Ted Freedman komune kun sia amiko Ignacio van Gelderen eldonis libreton. Ĝi temas pri vortaro, kiu kombinas la plej oftajn futbalesprimojn el portugala, hispana, franca, itala, germana kaj angla lingvoj. La projekton ili eldonis ankaŭ en elektronika formo en la adreso www.lulu.com/socceranto.

„La futbalo iĝis la internacia ludo“, citas agenturo Reuter Van Gelderen. „Interparolo estas facila, kiam ludas Ekvadaro kun Kostariko, kie oni parolas per la sama lingvo.

Sed kio okazas, kiam en la ludejo renkontiĝas japano kun brazilano aŭ ukraino kun franco?, demandis Freedman. Li observis en la pasinta sezono maĉon inter Arsenal Londono, kie ludis 11 diversaj nacioj. Tutmondaj futbal-terminoj laŭ li la problemon solvus.

Kiel la socceranto aspektas? Kelkaj terminoj jam estas konataj en la tuta mondo. Ĉefe tiuj el la itala lingvo, kiel ekzemple „tifosi“ (favorulo) aŭ „catenaccio“ (defenda ludo). Plejparte socceranto eluzas nomojn de famaj futballudantoj. Piedbato el distanco devus esti nomita laŭ iama angla ludanto „charleton“, la nomo de alia ludanto povus esti „garrinch“ kaj la ŝajniga falo sur la ludejo estus en socceranto nomita „klinsmann“, transkapa bato portus nomon „pelé“, la plej bona golludanto povus nomiĝi „müller“.

Noto de la redakcio: Ni esperas, ke socceranto ne rivalos kun Esperanto....

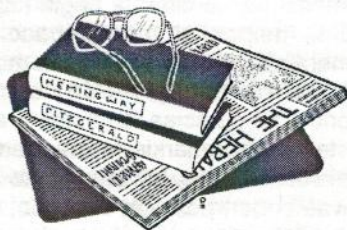
Laŭ ĈTK tradukis fili

Amasa kurso finiĝis

Antaŭ nelonge per la dissendo de la 19-a leciono finiĝis supozeble la plej amasa Esperanto-kurso en la mondo. Temas pri reta konatiga E-kurso, komenciĝinta la 4-an de decembro 2005 en tri rusaj dissendolistaj serviloj — Subscribe.ru, Maillist.ru kaj Content.mail.ru.

La kurso estis konatiga, do oni ne atendu post ĝi pretajn esperanto-parolantojn. La dissendita lecionaro estis maksimume simpla kaj kun pretendoj je amuzo: ĝi estis verkita en la formo de fantazia rakonto, kies heroo petveturas en futura vojaĝo al kosmo, lernante kaj uzante E-on.

Tamen estas agrable noti, ke la abonantaro de la kursoj estis 7280 personoj. Do nun en la ruslingvaj landoj (la kursojn abonis ankaŭ ukrainoj, bjelorusoj, kazahoj, israelanoj ktp.) estas multe pli da "saluton-esperantistoj". Jam estas informoj, ke iuj el ili reaperas en la lokaj pli seriozaj retaj E-kursoj.



Andrej Grigorjevskij (instruinto)

Esperanto-centro en Azio

La 6-an de aprilo en Hongkongo okazis ceremonio pri starigo de "Azia Centro por Disvastigado, Instruado kaj Esplorado de Esperanto" en la Politeknika Universitato de Hongkongo. Krom la prezidanto de UEA Renato Corsetti ĉeestis la vic-rektoro, estro de la fako pri ĉina lingvo kaj dulingveco, la aganta prezidanto de ĈEL, la Ĝenerala Sekretario de ĝi, Yu Tao kaj la direktoro de la Instituto Konfuceo de Hongkongo, kaj kiel publiko kelkaj profesoroj de la universitato kaj aliaj.



La ceremonio estis la fina punkto de la laboro, kiu daŭris de la tempo de la UK en Pekino, kaj kiu neniam estis raportita pro la prudento de la ĉina flanko. Malgraŭ la altsona nomo la centro havas nun du ĉefajn celojn:

funkciigi kurson pri Esperanto en tiu universitato pere de instruisto verŝajne sendota el Pekino kaj produkti instru-materialon samstilan kaj samrimedan (temos pri lum-disko KD) por instrui la ĉinan, Esperanton kaj la anglan.

La direktoro de la Instituto Konfuceo de Hongkongo klarigis detale pri la kialoj:

Nuntempe oni estas stariĝanta 100 "Institutojn Konfuceo" tra la mondo (temas fakte pri la ĉina British Council, pri la instanco, kiu havas la taskon instrui la ĉinan al eksterlandaj studentoj). Estas vero, ke nuntempe la internacia lingvo estas la angla, sed en la estonto estos kelkaj internaciaj lingvoj, inter kiuj



certe la ĉina. Nun ni volas doni, komence al la azianoj, la eblon elekti inter la internaciaj lingvoj kaj decidi, kiu estas la plej bona por ili. Por tio ni pensas komenci per la ĉina, la angla kaj Esperanto, por komprenigi ke estas elekto. Tio, laŭ li, helpos al monda paco, ktp., sed liaj argumentoj ĉi-kampe estis iom ĝeneralaj: Ĉinujo volas pacan mondon, ktp.

Kial Hongkongo? Ĉar Hongkongo estas la natura fenestro de Ĉinujo al la mondo. Mi ne scias, ĉu estos grandaj sekvoj aŭ ĉu la afero trankvile stagnos, sed certe ĉie mi rimarkis la grandan entuziasmon de ĉinoj rilate al la estonto kaj la firma konvinkigo, ke la estonto apartenos ankaŭ al ili. La fakto, ke Esperanto havas bonan pozicion en Ĉinio, certe estas momente avantaĝa por ni. Estonte la venontaj esperantistaj generacioj eble frontos novan situacion.

Renato Corsetti

El la kluboj

► Esperanto-klubo de doktoro Schulhof en Pardubice

1) La tago de eŭropaj lingvoj okazis la 26-an de septembro. La sekretario Pavel Nechvíle verkis artikolon, kiu estis sendita al du ĵurnaloj en Pardubice, al la ĵurnalo Mladá fronta Dnes kaj al radioelsendejo de Pardubice. Okazis kun li triminuta telefona interparolo rekte en la elsendon kaj en la tag-ĵurnalo de Pardubice aperis sufiĉe granda artikolo kun la foto.



2) Ĉe la somera feriotempo ni ne tro ripozis. En la proksima vilaĝo Ráby ĉe la monto de Kunětice estas nova vasta fabela areo tiel nomata Marcipana aŭ Mielkuka hetmanejo (ĉeĥe Perníkové hejtmanství). Je impulso de la geamikoj el Česká Třebová — "kial ni en marcipana urbo ne havas tie fabelon Pri mielkuka dometo en Esperanta traduko, kiam tie troviĝas ĉi tiu fabelo en multaj fremdaj lingvo", — do ni klopodis kaj la unuan de septembro ni tien transdonis

nian pretan fabelon. Por la traduko ni dankas al s-ano Jiří Patera el Prago, por ilustrado al Zdenka Novotná el Česká Třebová, jaketon de la broŝureto pretigis Mirka Kosnarová, elektronike prilaboris Jiří Kosnar kaj pri ĉio cetera zorgis Jarmila Rýznarová. En niaj modestaj kondiĉoj ni produktis la fabelon dume nur en dudekkvin ekzempleroj. Sed kiu interesiĝas pri ĝi, povas ĝin mendi en la redakcio de Informilo por 35 Kč.

3) Pasporta servo: Dum tiu ĉi somero vizitis nin dek eksterlandaj esperantistoj el Germanio, Francio, Bulgario kaj Danujo. jary

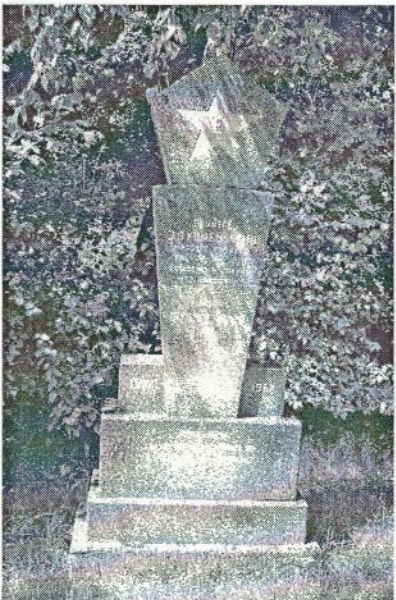
► Esperanto-klubo en Ostrava

Jen la traduko el la ĉeĥa ĵurnalo "Moravskoslezský deník" 11. 8. 2006:

En la urbo Ostrava situas malgranda, sed bela parko, kiu portas la nomon "Rottrův sad". En ĝi sub alta, aĝa tilio staras monumento kun granda verda stelo kiel dankesprimoj al Johano Amoso Komenio, prapatro de ĉeĥaj pioniroj de la ideo de helpa internacia lingvo (Via lucis 1641), kiun poste efektivigis d-ro Zamenhof 26. XII. 1887.

Kia estas historio de la monumento? Tre interesa:

Ĉio komenciĝis en la urbo Český Těšín, kie vivis ĉeĥoj, poloj kaj germanoj kaj kie en la jaro 1931 estis fondita "Regiona Esperanto-Ligo". Ĝi estis specifa pri tio, ke ĝi unuigis favorantojn de la internacia lingvo Esperanto de ĉiuj tri nacioj, spite de tiutempa nacia malkonkordo. Tiu internacia grupo estis unusola en tiama Ĉeĥoslovaka respubliko, kie homoj de tri nacioj kunvenadis kaj parolis per internacia lingvo.



Al tiu grupo apartenis ankaŭ E-klubo en la urbo Bohumín, kies anoj decidis aĉeti monumenton, dediĉi ĝin al J. A. Komenio kaj konstrui ĝin en la loka parko en la jaro 1934. Sed antaŭ okupo de la teritorio fare de Pollando antaŭ la Dua mondmilito la monumento malaperis.

Post la fino de la mondmilito la loka propagandisto de Esperanto Adolf Trombala meritis pri konstruo de la nova monumento, kiu estis senvaligita la 5-an de oktobro 1947 en la parko de Bohumín. La monumento staras ĝis nun. En la jaro 1951 en la urbo estis solena renkontiĝo de esperantistoj kaj la aleo, kondukanta al la monumento ricevis nomon "Aleo de doktoro Esperanto".

Du jarojn post senvaligo de la monumento estis hazarde elfosita origina monumento en la ĝardeno de ia familia domo. Tio estis granda surprizo. En tiu tempo en Ostrava — urboparto Zábřeh estis tre aktiva E-klubo, kies gvidanto estis Alois Kubala. Li proponis konstrui la retrovitan monumenton en la parko Rottrův sad. Lia propono sukcesis kaj en la jaro 1952 la monumento jam staris en la parko. Tiam Esperanto estis populara ankaŭ en Sovetunio, ĉar esperantistoj asertis, ke eĉ V. I. Lenin favoris ĝin, kiam li deklaris, ke "Esperanto estas latino de proletaro". Poste la situacio ŝanĝiĝis, sed en tiama tempo la nomo de Lenin helpis, ke la urbaj oficejoj permesis instalon de la monumento.

Nun jam ne ekzistas E-klubo en Ostrava-Zábřeh, post la forpaso de Alois Kubala ĝi malaperis. Esperantistoj trovis taŭgan lokon en uzina klubo de



ferfabriko Vítkovice, poste ili migris al Silezia Ostrava. La tempo ĉion ŝanĝis, sed la monumento memorigas la tempon delonge pasintan kaj humanajn pensojn de niaj antaŭuloj. Ĝi staras en malgranda parko, apartenas al la dekoracioj de la urbo. Tiu verda angulo kun kelkaj arboj, kiuj staras antaŭ nova, bruanta aŭtostrado estas vere bela.

Tradukis kaj mallongigis Vlado Sládeček.
Aŭtoro de la foto: Karel Vala el Šumperk.

El la redakcio

La 24-an de aŭgusto venis interesa letero el Radio-Aktiva el Urugvaja Esperanto Societo. Ili invitis nian asocion partopreni kaj kunlabori en ilia nova interreta radiostacio, kiu komencos elsendi de 21. 9. 2006 dum 24 horoj ĉiutage. Ili proponis vicon da temoj, kiuj estus taŭgaj por ili skribe, aŭ rekte voĉe — per sonarkivo; ili petis pri raportoj, novaĵoj, prelegoj aŭ edukprogramoj ligitaj al la fako de nia asocio.

La redaktoroj de la radiostacio petis pri ebla rapida respondo, do ne estis tempo por atendi opinion de aliaj kunredaktoroj kaj J. Rýznarová tuj respondis al ili kaj volis koni detalojn. Kelkaj leteroj traflugis de Ĉeĥio al Urugvajo kaj reen kaj la 20-an de septembro dum noktomezo helpe de nepo de la redaktorino kaj per mikrofono estis realigita kaj tuj forsendita la unua kvinminuta sonarkiva relacio. Estis prezentita nia asocio kaj ĝia agado dum eldonado de la gazeto Informilo kaj pri lingvaj semajnaj seminarioj en Skokovy. La Urugvaja redaktoro petas daŭran kunlaboron kaj estis tre kontenta pri la unua voĉa rekta relacio, kiu en Urugvajo estis bone aŭdebla.

La radiostacion el Urugvajo eblas aŭdi ĉe la jena adreso:

<http://radioaktiva.esperanto.org.uy>

jary

Kie vi estas — bluaj papilioj?

Tiel kiel la homo, kiun jam neniu rememoras, estas definitive morta, ankaŭ la naturo estos senrevenue mizeraspekta, kiam ni forgesos, kiel sana naturo pli frue aspektis. En mia kapo restis pendantaj vizioj el la tempo de fino de la Dua mondmilito kaj kiam mi rememoras ilin, poste kompare kun ili estas hodiaŭa rigardo je la naturo malĝojige povra. Ĉar en la tuta vasteco mi ne povas priskribi

tiun grandegan ŝanĝon de la naturo, mi volus almenaŭ ĉe kelkaj fenomenoj montri etan bildeton de tiuj neforgeseblaj estintaj idiliaj tempoj.



Etaj bluaj papilioj, kiuj kune kun multaj aliaj insektoj plivivigis niajn montarajn deklivojn, restis al mi kiel simbolo de tiu tempo. Flirtigado de iliaj flugiloj akompanis mian infanaĝon kaj mi bedaŭras, ke miaj infanoj kaj genepoj tion jam ne konas. La invado de papilioj sur brasikaj kampoj kaŭzis, ke iliaj manĝavidaj raŭpoj lasis sur kampoj nur lignecajn stumpojn. Manlikvidado de la raŭpoj estis tre penega kaj ĉiam ne efika. La homo venkis per modernaj ĥemiaj rimedoj. (La fama ĉeĥa manĝaĵo „Porkaĵo kun brasiko kaj farunbuloj“ estis savita).

Hodiaŭ regionoj, kiujn elutiligas homoj, estiĝas unusola granda farmao, kie normala vegetado de diversaj naturaj plantoj estas evitinda. Rekte estas preskaŭ nekredbla, kiel ĉiuj kreitaĵoj pli frue devis batali pri sia loko en la vivo. Ĉiu libera loko estis tuj okupita. Evidente danke al senmezura riĉeco de mikroorganismoj en la grundo kaj akvo ĉio kreskis verŝajne malŝpareme. Kaj ĝuste tiuj rotoj de etaj fiŝoj kaj birdoj estis bazo por la vivo de pluaj animaloj.

Zdeněk Myslivec

Lingva anguleto:

Distingu la prepoziciojn pro kaj por

Predložka **pro** značí příčinu a motiv konání, nikoliv účel konání. Českými ekvivalenty jsou: kvůli, pro, za, z důvodu. Predložka **pro** je zjednodušeným vyjádřením složených předložek (v PAG, § 122, jsou nazvány „prepoziciaĵoj“) **sekve de, kaŭze de**, kterým odpovídá české „z důvodu“. Uvedu několik příkladů ze Zamenhofova díla: *veni pro serioza afero; li amas ŝin pro ŝia beleco; pro kio ŝi ploras?; okulon pro okulo, denton pro dento* (oko za oko, zub za zub).

Predložka „pro“ se občas nesprávně zaměňuje za předložku **por**, která vyjadřuje účel, tedy cíl konání, nikoliv příčinu konání. Jednoznačné použití předložky **por** je zřejmé v aplikacích: *fari ion por ies honoro; labori por komuna utilo*. Po predložce **por** může následovat sloveso také v neurčitěm tvaru – infinitivu, jeli činitel (podmět) tožný pro obě činnosti: *li estis invitita por kanti; mi venis por diri al vi...*

Jsou však případy, kdy je obtížné rozlišit, zda se jedná o příčinu (pro) nebo účel (por) nějakého konání. Například Zamenhof užil vazbu: *fosi pro akvo*, protože kopání bylo motivováno získáním vody. Bylo by však také správné: *fosi por akvo*, protože voda je účelem – cílem – kopání. Podobně PAG uvádí: *morti*



por la patrujo, kdy blaho vlasti je cilem oběti. Správné je však také: *morti pro la patrujo* – zemřít kvůli vlasti, pro vlast, za vlast.

Resumo en Esperanto: La prepozicio **por** montras kaŭzon, motivon de iu ago, dum la prepozicio **pro** montras celon de iu ago. Sed estas situacioj, kiam estas uzeblaj egale **pro** kaj **por**, la elekto dependas de subjekto, kiu parolas aŭ verkas, ĉu li aŭ ŝi en la koncerna ago subjektive sentas pli kaŭzon aŭ pli celon de la ag(ad)o. Ekzemplo: *kanti pro ĝojo* (eble la propra); *kanti por ĝojo* (eble de aŭskultantoj).

J. Werner

Forpasis William Auld



Profesoro William AULD (naskiĝis la 6-an de novembro 1924, mortis la 11-an de septembro 2006). Li estis unu el la plej grandaj nuntempaj poetoj, kies poemoj ofte aperas sur paĝoj de la Esperanta gazetararo. Lia grava verko estas *La infana raso*, epopeo en 25 kantoj, enhavanta la tutan filozofion de la aŭtoro. Liaj ĉefaj tradukoj estas de W. Shakespeare *Epifanio* aŭ *Kiel vi volas kaj Sonetoj*. (Por nomi liajn meritojn ne sufiĉus tiu ĉi paĝo). Tre konata estas lia lernolibro-legolibro *Paŝoj al plena posedo*. W.Auld redaktis multajn revuojn.

Trista informo

La 4-an de junio forpasis esperantistajn vicojn dumviva membrino de ĈEA s-anino Mária Francová el Pardubice en sia 82-a jaro. Ŝi estis oferema edzino de la merita E-funkciulo Karel Franc el Pardubice. La redakcio kondolencis al la familio.



INFORMILO – monata gazeto por esperantistoj-handikapuloj + suplemento **ANTAŬEN**

Eldonas AEH – Asocio de esperantistoj-handikapuloj

Redaktoroj: M. Filip, J. Kosnar, J. Rýznarová, L. Srbová

Adreso: Svaz zdravotně postižených esperantistů, Na Okrouhlíku 953/21,

530 03 PARDUBICE, CZ tel. 466 611 941

e-mail: neh-ikeh@volny.cz interreto: www.volny.cz/neh-ikeh

Bankovní spojení: Poštovní spořitelna, číslo účtu AEH 192150088, kód banky 0300

Při platbách vždy uveďte vaše členské číslo (nad vaší adresou) jako variabilní symbol!

La redakcio ne ĉiam havas la saman opinion kiel la aŭtoroj de la artikoloj